

Onopordum (Ostropes)

čeleď: Asteraceae

Pochází z Evropy (zejména střeozemí), severní Afriky, Kanárských ostrovů a jihozápadní a střední Asie. Patří mezi dvouletky nebo krátcežijící trvalky. Stonek je větvený, dorůstá výšy 0,5 - 3m. Prvním rokem vytváří přízemní růžici šedo zelených listů, teprve druhým rokem roste do výšky. Listy jsou laločnaté, ostnité. Kvete půlkulatými květy v úboru. Plodem je nažka délky 4 - 6mm.

Množí se pouze semeny.

Onopordum acanthium (Ostropes tubil)

synonyma: *O. nervosum*

oblasti: Afganistán, Alabama, Andalusie, Arizona, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Delaware, Florida, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Irák, Írán, Itálie, Kalifornie, Kansas, Katalánsko, Kentucky, Kolorado, Malá Asie (Anatolie), Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Montana, Nebraska, Německo, Nevada, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Nový Jižní Wales, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pákistán, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, S Afrika, Střeozemí, SZ Indie, Ťan-šan, Texas, Turkmenistán, Utah, Vermont, Viktorie, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Xinjiang, Západní Virginie

Roste ve střeozemí, Evropě a západní i střední Asii jako dvouletka (i tříletky). Dorůstá výšky (0,3 -) 2 (i 3)m a šířky do 1,5m. Povrch je šedě ochlupený. Stonek je vzpřímený, bohatě větvený, široce 2 - 4křídly a s ostny délky 0,2 - 1cm. Vytváří velkou přízemní růžici trnitých vejčitých až kopinatých oboustranně ochlupených listů s délkou do 30cm. 2. rokem dorůstá výšky, lodyžní listy jsou střídavé, ve šroubovici, přisedlé, vejčité až kopinaté, hluboce chobotnatě laločnaté, ostnité, zpravidla hustě bíle plstnaté a široké 10 - 50cm. Kvete červenofialovými (i bílymi) květy v samostatném 1/2kulovitém úboru o průměru (2 -) 3 - 5 (i 6)cm, délky 2 - 5,5cm, zákrov je několikařadý, světle zelený, zákrovní listy mají odstávající žlutočervené ostny. Plodem je 4 - 5 (i 6)mm dlouhá nažka s chmýrem délky (0,6 -) 0,7 - 0,7 (i 1,1)cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *acanthium* (*Ostropes tubil* pravý)
- subsp. *gautieri*
- subsp. *parnassicum*

Vyhovují mu okraje cest, louky, násypy, atp. v suché dobře propustné půdě bohaté na živiny na plném slunci a v teple.

Onopordum acanthophorum

Onopordum acaulon

oblasti: Andalusie, Katalánsko

Dorůstá průměru 8 - 45cm. Listy vytvářejí přízemní růžici a jsou zubatě laločnaté. Květenství má v průměru 2,5 - 6cm, délku 2 - 7cm a vlastní květy mají korunu velikosti 1,7 - 2,7cm. Plodem je nažka délky 3,2 - 5mm s chmýrem délky (1,3 -) 1,6 - 3cm.

Onopordum alexandrinum

Onopordum algeriense

Onopordum ambiguum

Onopordum anatolicum

Onopordum anisacanthum

Onopordum arenarium

Onopordum argolicum (Ostropes řecký)

oblasti: Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Francie, Itálie, Kosovo, Kréta, Krym, Makedonie, Řecko, Rumunsko, Sardínie, Srbsko, Sýrie, Turecko

Onopordum armenum

oblasti: Arménie, Írán

Onopordum blancheanum

Onopordum boissierianum

Onopordum bracteatum

oblasti: Kréta

Existuje vnitrodruhový taxon:

- subsp. creticum

Onopordum candidum

Onopordum canum

oblasti: Írán

Onopordum carduchorum

oblasti: Írán

Onopordum carduelium

Onopordum carduiforme

Onopordum caricum

Onopordum carmanicum

oblasti: Írán

Onopordum caulescens

Onopordum cinereum

Onopordum corymbosum

oblasti: Andalusie, Katalánsko

Dorůstá výšky 0,3 - 1,3m. Lodyžní listy jsou kopinaté, peřenosečné až peřenolaločné. Květenství má průměr 2 - 3,6cm, délku 2 - 5cm a koruna má velikost 1,3 - 2,4 (l 2,8)cm. Plodem je nažka délky 3 - 4,5mm s chmýrem délky (0,55 -) 0,7 - 1,1cm.

Onopordum cynarocephalum

Onopordum cyrenaicum

Onopordum davisii

Onopordum dissectum

Onopordum dyris

Onopordum elongatum

Onopordum eriocephalum

Onopordum espiniae

Onopordum frickii

Onopordum glomeratum

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 0,2 - 1m. Listy jsou peřenolaločné až peřenosečné. Květenství má průměr 2,5 - 4,6cm, délku 2,5 - 5cm a koruna má velikost 1,7 - 3,1cm. Plodem je nažka délky 4 - 5mm s chmýrem délky 0,5 - 1.05cm.

Onopordum heteracanthum

oblasti: Írán

Onopordum horridum

oblasti: Itálie

Onopordum humile

Onopordum illyricum (Ostropes ilyrský)

oblasti: Andalusie, Itálie, JV Evropa, Kalifornie, Katalánsko

Roste ve středozeší jako dvouletka. Dorůstá výšky (0,35 -) 0,4 - 1,8 (i 2,5)m. Stonek je vzpřímený, větvený, ochlupený a trnitý. Listy jsou střídavé, obrysem podlouhlé, přisedlé, také trnité, dlouhé až 50cm a hluboce peřenolaločnaté, úkrojky jsou 3úhlé a trnité. Květenstvím tvoří 1 - 5 úborů o průměru (2,5 -) 4 - 6 (i 6,3)cm, délky 3 - 10cm, zákrov je střežovitý, 4 - 5třířadý, střední a dolní zákrovní listy jsou tuhé, na bázi 3úhle rozšířené, zakončené dlouhou ostnitou nažloutlou špičkou, mohou být nafialovělé, vlastní květy pouze trubkovité, růžovofialové až bělavé, dlouhé až 2,5 (i 4,2)cm. Plodem je šedočerná mramorovaná nažka délky (4 -) 4,5 - 5 (i 6)mm s chmýrem délky 0,8 - 1,6cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. cardunculus
- subsp. illyricum (Ostropes ilyrský pravý)

Onopordum jordanicum

Onopordum laconicum

Onopordum leptolepis

oblasti: Afganistán, Arménie, Írán, Kazachstán, Pákistán, Tádžikistán, Xinjiang

Roste v Arménii, Kurdistánu, Íránu, Pákistánu, Afganistánu, Kazachstánu, Tádžikistánu a Číně. Dorůstá výšky 30 - 70cm. Stonek je vzpřímený, ochlupený, chudě větvený, žlutě ostnitě okřídlený, ostny široké 2 - 5mm a dlouhé 3 (i 7)mm. Listy jsou kopinaté, tuhé, kožovité, laločnaté, hustě ostnitě, ochlupené, krátce řapíkaté, lodyžní jsou přisedlé, úzce kopinaté, dlouhé do 25cm, široké 8cm, s výškou se zmenšují, laloky široce 3úhlé, dlouhé i široké 4 - 5cm a ostny dlouhé do 1cm. Květenstvím je vrcholový úbor průměru 4 - 5cm, zákrov je mnohařadý, délky i šířky 4 - 5cm, je zploštěle kulovitý, báze kulatá až uťatá, spodní část bíle ochlupená, horní holá, růžově fialová, vnější zákrovní lístky jsou úzce kopinaté, zpravidla mnohem delší než široké, střední jsou zašpičatěle kýlovité, na bázi široké 3,5 - 4mm, zpravidla dlouhé do 1cm, zakončené ostnem, vnitřní nejsou pichlavé, koruna je růžově fialová, dlouhá 3,5 - 4cm, s 5ti cípy délky 6 - 7mm. Plodem je černá nažka délky 6,5 - 7mm se 4mi žebry a chmýrem délky 2 - 2,5cm.

Onopordum macracanthum

oblasti: Andalusie, Itálie, Katalánsko

Dorůstá výšky 0,2 - 2m. Lodyžní listy jsou kopinaté, spodní peřenosečné a horní spíše peřenolaločné. Květenství má průměr 2,2 - 5cm, délku 2,7 - 10cm a koruna má velikost 2,4 - 3,5cm. Plodem je nažka délky 4,5 - 6mm s chmýrem délky 0,6 - 1,05cm.

Onopordum macroanthum

Onopordum macrocephalum

Onopordum majorii

Onopordum mesatlanticum

Onopordum messeniicum

Onopordum micropterum

Onopordum minor

Onopordum myriacanthum

Onopordum nervosum

oblasti: Andalusie

Dorůstá výšky 0,45 - 3m. Lodyžní listy jsou eliptické až kopinaté a peřenosečné až peřenolaločné. Květenství má průměr 2,5 - 6,5cm, délku 2 - 8,9cm a koruna má velikost 2,3 - 4,1cm. Plodem je nažka délky 4 - 6mm s chmýrem délky 0,55 - 1 (i 1,4)cm.

Onopordum nivescens

Onopordum nogalesii

Onopordum palaestinum

Onopordum parnassicum

Onopordum platylepis

Onopordum polycephalum

Onopordum prjachinii

Onopordum sarrafii

Onopordum seravschanicum

Onopordum sibthorpiatum

Onopordum sirsangense

Onopordum tauricum (Ostropes taurský)

oblasti: Asie, Itálie, Kalifornie, Kolorado

Roste v Euroasii jako dvouletka. Dorůstá na trnitém stonku do výšky až 2m. Listy má dlouhé do 25cm, trnité a hluboce 3úhelníkovitě laločnaté. Kvete fialovými květy o průměru až 7cm.

Onopordum transiens

Onopordum turcicum

Onopordum wallianum

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K365.php>

<http://botany.cz/cs/onopordum-acanthium/>

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=773>

<http://www.naturabohemica.cz/onopordum-acanthium/>

<https://www.rostliny.net/>